

„Az ember életében sok ezer könyvet olvas, legnagyobb részüket egy hét alatt elfelejti. Az az egészen kevés gondolat, amelytől sohasem válik meg, amely minden időben gondolkodás tárgya, örök és kimeríthetetlen forrás, vezető irányelv: az meditációs objektum. Objektuma állandó szemlélődésnek, mindig újból és újból való megrendült csodálkozásnak. Az ember megtanulja százféleképpen alkalmazni, úgy tudja nézni, esetleg órák hosszát, mint a keleti aszkéták mandaláikat. Mint a misztikusok a világ nagy jelképeit: a csillagot, a kört vagy a háromszöget. Meditációs objektum a kép, vagy gondolat, amely az emberbe állandóan visszatér, amely mindig új és új alakban, de mindig sajátosságosan egyformán ugyanaz tud maradni.”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Hamvas Béla épp-ezen sorai jutottak eszembe, amikor először találkoztam a kiállítás gondolatával. „Boldogasszony anyánk, régi, nagy Patrónánk” is egyfajta meditációs objektum: megkopott és megrendült magyarságtudatunkban makacsul kitartó elem. A kiállítás igen vegyes, izgalmas anyagát szemlélve fogalmazódott meg bennem a kétely: felnőttként vajon felmerjük-e tenni azokat a kérdéseket, amelyeket gyermekkorban oly természetesen szegeztünk szüleinknek, barátainknak, önmagunknak? Meg merjük-e kérdezni, hogy ki ez az asszony valójában? Vagyunk e elég bátrak vitatni a létezését illetve vagyunk e elég bátrak igazán hinni benne? Ha szégyelljük, hogy egyik bizonyosság sem a miénk, érdemes felelevenítenünk az író gondolatsorának további láncszemeit:

„A meditációs objektum nem arra való, hogy az ember azt praktikusán kiaknázza. Nem! Egyáltalán nem! A helyzetet az teljesen félreérti, aki ilyesmit hisz. Nem minden további nélkül alkalmazható életelvekről van szó. A meditációs objektum az ember belső szemléletének állandó és állhatatos tárgya, a belső, magasabb realitás mágikus akkumulációs pontja, obyasvalami, mint a fiatal szerelmes szívében az imádott lény képe, de még inkább olyan, mint a lovag szívében az eszményi hölgy képe.” Ilyen Ő is. Ikon elhagyott parasztházak tisztaszobájának falán, alvó falvacskák templomaiban,

emlékeinkben és álmainkban. Kitéphetetlen gyökér, lenyeshetetlen hajtás. Hiába bújik el szemérmesen a világ zajától: lelkünkben, eszméinkben, bennünk, tehát mindenütt jelen van. Ez a tárlat, akár a pupilla a szivárványhártya közepén, fényt enged a látóidegekre. Így válhat képpé az objektum, ahogy Hamvas Béla mondja, „objektuma állandó szemlélődésnek, mindig újból és újból való megrendült csodálkozásnak”.

Amikor nyaralni megyünk valahová, s a megszeretett helyről vizet, és földet hozunk haza, szerzeményünk nem folyadék, és apró rögök halma lesz csupán. A hely szelleméből igyekszünk megtartani valamit. Ez a kiállítás is különös szelence, amely saját identitásunk vizéből és földjéből őriz egy maroknyit. Jó szívvel kívánom mindannyiunknak, hogy ebbe a szelencébe minél több látogató kukkantson bele. Főként olyanok, akik már félnek felnőttként feltenni önmaguknak azokat a kérdéseket, amelyeket gyermekfejjel még bátran fogalmaztak meg. Székesfehérvár és Fejér megye polgárainak nevében szívből köszönöm a galériának, az alkotóknak és minden közreműködőnek az olajból, szénből, bronzból, és megannyi izgalmas anyagból készült válaszokat.

Köszönöm a figyelmet!

Brájer Éva
Székesfehérvár alpolgármestere
országgyűlési képviselő